

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 380. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608064290992.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Jærnet

Større grund er der nok til at tro Chr. Rimestad, når han meddeler, at »Han ville være endt ved Verdenskrigen, der kom til at betyde en ny Omvæltning, en ny Jærnets Renæssance.«¹³ Men i det hele taget behøver man jo ikke at opfatte de planlagte fire bind som en fremadskridende kronologi. I *Jærnet* selv omtales f.eks. dronning Kristinas tid som en guldets tid, »hint gyldne Døgn mellem År af Jærn« (s. 234). Rimestad skriver også om »*Guldet* (repræsenteret af Wallonerne, som en Gang har behersket Värmland)«, og ligeledes om »det andet Bind, der (...) skulde have fremmanet i al dets brogede Pragt og Glans Värmlands kongelige Velmagtstid.«¹⁴ Efter dette skulde *Guldet* da ikke gå frem, men tilbage i historien. Tidsoplevelsen i *Jærnet* er af så flydende karakter, at man ikke uden videre bør opfatte de fire planlagte bind som udfoldelsen af en tidsmæssig rækkefølge, men snarere som en kortlægning af fire samfundsmæssige og psykologiske områder i indbyrdes sammenhæng. Man kan udmærket med Engelbret 381 Pedersen hævde, at *Jærnet* ikke indeholder et egentligt udviklingssyn og i hvert fald ikke en udviklingsoptimisme. Den nådeløse skæbneopfattelse, der synes at kendetegne romanen (»Hjulet«, s. 363), ville passe godt til en forestilling, hvor såvel det samfundsmæssige som det individuelle liv er bundet til et mønster af gentagelser, men spørgsmålet lader sig næppe afklare entydigt.